

Hyvinvointiyhteiskunta

Monet kokeneet ja viisaat ihmiset ihmettelevät julkisesti, miksi rikkaan Suomen rahat eivät nyt riitä, kun ne riittivät sodanjälkeisessäkin Suomessa. Tällainen vertailu on pahinta populismia. Sivuutetaan surutta tosiasiat.

Ensiksi se sodanjälkeinen Suomi. Vaikka olen syntynyt heti sodan jälkeen, eikä minun pitäisi muistaa niistä ajoista, tiedän kuitenkin jotain. Ja muistankin. Silloin rahat olivat lopussa. Mietittiin, voitaisiinko niukoista valuutoista antaa vähän kahvin ostamiseen vai tienpidossa tarvittavien koneiden tilaamiseen. Toimittiin viisaasti ja annettiin kahviin.

Muistan myös, kuinka äitini tuskaili, että taas valtio viivästyttää lapsilisää. Sitä ei voitu maksaa ajallaan, koska valtion kassa oli tyhjä. Monia muitakin lakisäätteisiä korvauksia maksettiin myöhässä. Yhteiskunnan rahat sodanjälkeisessä Suomessa eivät todellakaan riittäneet.

Sitten tämänpäiväiseen Suomeen, hyvinvointiyhteiskuntaan. Käsitteestä on tullut vaalien vakiolause, jota kertaavat kilvan niin presidentti- kuin kunnallisvaaliehdokkaatkin. Valitetaan, mutta nykyään sovitut maksut tulevat tileille ajallaan.

Sodanjälkeistä Suomea ei voi verrata nykyaikaan. Vuosien varrella on säädetty tulonsiirtoja, joista sodan jälkeen ei voinut uneksiakaan. Tällaisia ovat vain muutaman mainitakseni työttömyyskorvaus, asumistuki, toimeentulotuki, opintotuki, koulukyyti, päivähoito, eläke, maataloustuki ja mitä moninaisimmat yritystuet. Listaa voisi jatkaa loputtomiin. Monet tulonsiirrot tulevat todelliseen tarpeeseen. Pitää vaan ymmärtää, että ne pitää kattaa muuten kuin velkavaroin.

Suomessa kunnat hoitavat ison siivun palveluista. Hallitus ajaa kuntauudistusta. Homma näyttää ihmisten mielissä kääntyneen vain kuntien yhdistämiseksi eli oman kunnan lopettamiseksi. Mutta eihän siitä ole kyse. Jotta pystyttäisiin edes jotenkin hoitamaan tarvittavat velvoitteet, kustannuksia pitää saada pienemmiksi. Yksi keino on toimiyksiköiden kasvattaminen.

Yksiköiden suurentaminen johtaa joidenkin palveluiden loppumiseen syrjimmäsissä kolkissa. Kaikkia nykypalveluita ei pystytä viemään joka notkoon. Se ei ole mitään pahansuopaisuutta vaan tosiasioiden ymmärtämistä. Tuntuu vaan niin turhautavalta, että yksikään poliitikko ei kykene ilmaisemaan asiaa.

Särkisalokodin lopettaminen on nostattanut täällä tunteet pintaan. On päästy telkkariinkin. On kuitenkin parempi turvata kunnon hoito vaikka vähän laitosmaisemmassa paikassa kuin antaa pienen kodikkaan hoitolan näivettyä liian suuriin kustannuksiin.

Jos kunnissa asetetaan poikkiteloin, voisi kuntauudistuksen antaa jäädä silleen. Voitaisiin perustaa lisääkin, vaikkapa Teijon kunta. Kukin saisi pitää oman osoitteensa. Muutetaan kuitenkin systeemiä Ruotsin suuntaan ja annetaan maakunnille vastuu ja varat hoitaa palvelut. Jos ei tehdä mitään, seuraamuksista tulee paljon kipeämpiä.

Ja sitten tulee vielä eläkkeet ja kovaa vauhtia huononeva huoltosuhde. Lähellä eläkeikää olevat luulevat, että heidän eläkkeensä on jo maksettu. Se ei pidä paikkaansa. Suomessa tilanne on kuitenkin parempi kuin monessa muussa maassa, mutta meilläkin eläkkeistä on rahastoitu vain noin neljännes.

Syystäkin nuoret nousevat takajaloilleen. Tasavallan presidentti Niinistökin on siteerannut nuoren varsinaissuomalaisen ehdokkaan pistämätöntä vaalilausetta vuodelta 1999. Suostumme joko maksamaan eläkkeenne tai velkanne, mutta emme molempia.

pajen